

BÁR NÉMILEG CSÖKKENT, MÉG MINDIG JELENTŐS ÁLLAMI TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLNEK A ROMÁNIAI POLITIKAI ALAKULATOK

Kifizető gazdasági tevékenység a pártműködtetés

Annak ellenére, hogy az állami költségvetésből juttatott finanszírozásuk mértéke többszöröződött az elmúlt években, veszteségesen működnek a romániai pártok. A legnagyobb, 15 millió eurós adóssággal az ellenzéki szociáldemokraták rendelkeznek.

» ROSTÁS SZABOLCS

Noha a tavaly novemberben hatalomra került bukaresti liberális kormány lefaragott állami szubvenciójukból, még mindig tetemes költségvetési támogatásban részesülnek a hazai parlamenti pártok. Az Expert Forum politikai agytröszt a napokban szúrta ki, hogy az idei költségvetés alapján a politikai alakulatok már a 2020. január elsején regisztrált képviselői létszámuk alapján, nem pedig a megszerzett szavazatok számának megfelelően részesülnek állami támogatásban. A bukaresti egyesület üdvözlöi, hogy 181 millió lejre (38,5 millió euró) csökkent az idei támogatási plafon, felhívja viszont a figyelmet, hogy az államháztartási törvény azt is előírja: a pártok már nem a helyhatósági és parlamenti választásokon szerzett voksok számának alapján kapják a szubvenciót. A kifogásolt törvénymódosítás az Expert Forum szerint politikai alku eredményeképpen született, és fő haszonélvezője a Pro Románia párt, amely nem vett részt választáson, hanem egykori PSD-s és független honatyákból alakított frakciót. Amikor ezzel szembesítették, Ludovic Orban miniszterelnök elmondta, a költségvetési törvénybe bevitt módosítás szerint harminc százalékkal csökkent a pártok finanszírozására fordított összeg, arról azonban „nincs tudomása”, hogy ezáltal több pénzhez jut-e a Victor Ponta volt kormányfő vezette alakulat.

A 2015-ben hatályba lépett új pártfinanszírozási törvény alapján a választási kampányokat már az állami költségvetésből pénzelik, ugyanakkor a jelöltek hitelekkel megelőlegezett költségeit utólag számolják el, amennyiben elérték egy bizonyos

Az EU-tagállamok körében az egyik legbőkezűbb lett a romániai pártok támogatása

támogatottságot. A korábbi rendelkezések átláthatatlanná, követhetlenné tették a pártoknak juttatott pénzek eredetét, útját és elköltésének módját. Mindez teret adott a politikai korrupciónak, és számtalan visszaélés történt a különböző választási kampányok során, mivel a pártok, valamint a jelöltek sok esetben feketén jutottak nagy összegű támogatásokhoz például kétes hírű üzletemberekől. A legnagyobb visszhangot kiváltó illegális kampányfinanszírozás a miniszterelnöki tisztséget 2000 és 2004 között betöltő Adrian Năstase nevéhez fűződik, akit 2012-ben befolyással üzérkedés miatt két év letöltendő börtönbüntetéssel sújtottak.

A pártfinanszírozást szabályozó törvény a helyhatósági, parlamenti és elnökválasztás esetében is megszabja a kampánycöltségek felső határát, az állandó választási hatóság pedig csak

azoknak a jelölteknek a számlákkal igazolt költségeit számolja el, akik megszerzték a voksok legalább három százalékát. A törvény eredeti változata még csak arról rendelkezett, hogy a politikai pártok az állami költségvetési bevételek leg több 0,04 százalékára jogosultak támogatásként, utólag ezt az előírást már a hazai össztermékhez arányították, és úgy módosították, hogy az évente kiutalt szubvenció felső határa nem haladhatja meg a GDP 0,04 százalékát. Emiatt az EU-tagállamok körében az egyik legbőkezűbb lett a romániai politikai szervezetek állami támogatása: miközben 2016-ban még 1,5 millió, 2018-ban már 170,59 millió lej utaltak ki összesen a pártoknak, hogy aztán a szubvenció tavaly mintegy 256 millió lejre rúgjon. A legnagyobb összegű támogatásban az októberben ellenzékbe került Szociáldemokrata Párt (PSD) részesült eddig,

a három évvel ezelőtt még 2,3 millió lejből gazdálkodó alakulat kasszájába 2018-ban százmillió lej folyt be. A kormányon a baloldali alakulatot váltó Nemzeti Liberális Pártnak (PNL) 2017-ben még 14, 2018-ban viszont már 44 millió lej utaltak az állami költségvetésből, és a tavaly befolyt összegek valamennyi esetben emelkedtek. Elemzők nem véletlenül mondogatják, hogy Romániában politikai alakulat működtetése számít a legkifizetőbb gazdasági tevékenységnek...

Egyre több pénz jut az RMDSZ-nek is, amely 2009-ben lemondott a parlamenti pártoknak alanyi jogon járó állami támogatásról a kisebbségi szervezetként igényelhető összeg megtartása érdekében. Az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala által szétosztott támogatásból a szövetség például 2014-ben még 18,5, 2017-ben 23 milliót, a romániai magyar kisebbségnek szánt állami szubvenció ugyanakkor 2019-ben már 29 millió lejre rúgott. Ezek elköltésének módjáról az RMDSZ – erőteljes sajtónyomásra – csak 2017 óta számol el részletesebben, az alakulat három évvel ezelőtt tette közzé először honlapján gazdálkodásának adatait.

A jelentősen megugrott bevételek mindazonáltal nem járnak együtt a hatékony gazdálkodással, az adósságok csökkenésével. A PSD például 15 millió eurós tartozást halmozott fel (amiből hatmillió

» Miközben 2016-ban még 1,5 millió, 2018-ban már 170,59 millió lej utaltak ki összesen a pártoknak, hogy aztán a szubvenció tavaly mintegy 256 millió lejre rúgjon.

eurót politikai tanácsadó cégekkel szemben), emiatt az alakulat ideiglenes vezetősége nemrég könyvvizsgálatot rendelt el. Valamivel kevesebb, de szintén tetemes, közel hétmillió euróra rúgó adóssága van a PNL-nek, amely már korábban nekilátott tartozása lefaragásának, többek között a választott és kinevezett tisztségviselői számára megszabott hozzájárulások szigorú begyűjtésével.

Bukarestben mutatott be magyar nyelvű szentmisét Erdő Péter bíboros

» HÍRÖSSZEFOGLALÓ

Magyar nyelvű szentmisét mutatott be tegnap Bukarestben Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti

érsek, aki homíliájában reményét fejezte ki, hogy lelki áldás lesz az őszi budapesti 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, ahol magyarok és nem magyarok átélhetik a közös ünneplés

nagyszerűségét. Az ünnepi szentmisét a bíboros a Minden Kegyelem Édesanyjáról elnevezett, leginkább barátok templomként ismert bukaresti belvárosi istenháza magyar közösségének meghívására celebrálta. Erdő Péter az MTI tudósítása szerint kifejtette: a szeptember 13. és 20. között zajló budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus nagyszerű alkalom lesz, hogy a résztvevők „együttesen és szentségi módon” könyörögjenek Istenért, az egyház életéért, azért, hogy a „köztünk csírázó isteni élet valódi képviselői és terjesztői legyünk”.

Erdő Péter hozzátette, hogy a kongresszus alkalmából az egyéni és közösségi életben való megújulásért kell imádkozni, ami Isten csodálatos működéseként lehetséges, hiszen a szervezőbizottság ezt a megújulást nem tudja megtervezni. A bíboros elmondta, Bukarestből is várnak híveket a budapesti egyházi eseményre. Erdő Péter szombaton részt vett Aurel Percă új bukaresti érsek-met-

ropolitai ünnepélyes hivatalba iktatásán a Szent József-székesegyházban. Percă eddig a jászvásári egyházmegye segédpüspöke volt, Ferenc pápa őt nevezte ki novemberben Ioan Robu leköszönő bukaresti érsek utódként, aki a kánonjog szerint életkora miatt nyújtotta be lemondását.

A bíboros kifejtette, nagy örömmel tett eleget a szombati eseményre való meghívásnak, hiszen viszonzni akarta, hogy Ioan Robu 2003-ban hosszú utat vállalt téli időjárásban, hogy részt vegyen az ő esztergomi érseki beiktatásán. Mint mondta, ki akarta fejezni ezáltal az összetartozást, a katolikus testvériséget, illetve azt, hogy mindannyian a hívek közösségét szolgálják. Külön szerencsének nevezte a magyar szentmisére való meghívást, hiszen – mint mondta – nagyapja Bukarestben született, családi házzal is rendelkeztek. Az MTI kérdésére elmondta: a román fővárosban többször járt már, de először mutatott be magyar nyelven szentmisét.

Erdő Péter bíboros az összetartozást, a katolikus testvériséget akarta kifejezni

FOTÓ: MTI